

Rzecznik
Praw Dziecka

Perspektywa (dla) dzieci i młodzieży

**Stan realizacji praw
dziecka w Polsce**

Wiedza i postrzeganie praw dziecka

Jak postrzegane są prawa dziecka?

- » R: Dzieci praw nie mają.
R: Bo są dziećmi.
R: Jest nawet takie powiedzenie...
- R: Dzieci i ryby głosu nie mają.
R: Tak, nie mają praw.

16-17-latki

- » Prawo kojarzy się z tym, co mogę. Prawa dziecka to to, co dziecko może. Nie jego obowiązki, tylko to, co ono może.

wychowawcy klas I-III szkół ponadpodstawowych

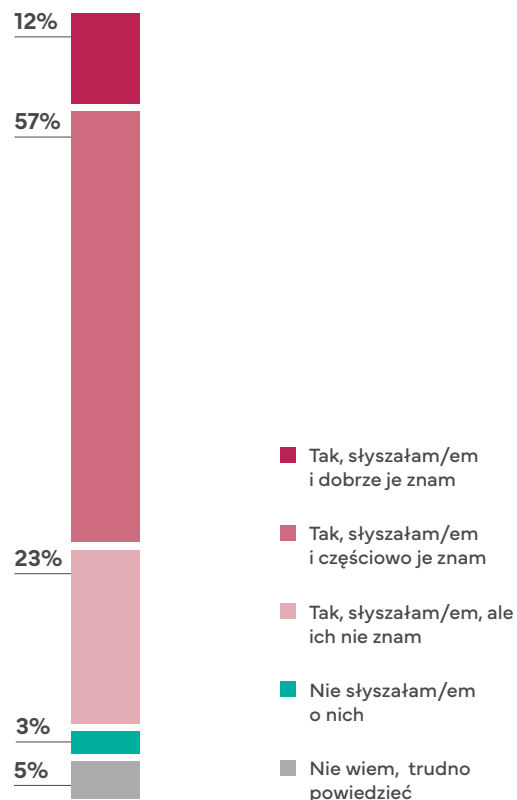
- » B: Rozmawialiśmy o bardzo wielu aspektach, w Waszym subiektywnym odczuciu, prawa dziecka są potrzebne?

- R: Oczywiście.
- R: Myślę, że są.
- R: Oczywiście, że tak.

rodzice 15-17-latków

R – rozmówca
B – badacz

Czy przed udziałem w tym badaniu słyszałaś/eś o prawach dziecka?

Jak myślisz, gdzie lub do kogo może zgłosić się osoba w Twoim wieku, gdy łamane są jej prawa?

Nauczyciel,
wychowawca

21%

Rodzice

37%

Psycholog,
pedagog

Rzecznik
Praw
Dziecka

11%

37%

Organy prawne
(np. policja, sąd)

10%

Uczestnictwo

Głos nastolatków jest ważny:

- » Myślę, że dla nastolatków jest bardzo ważne, że bierzemy ich zdanie pod uwagę, oni się wtedy czują ważni, potrzebni, (...) rośnie im poczucie wartości, później się to przekłada na relacje między rówieśnikami.

rodzice 15-17-latków

- » R: Jak ja mam plany od tygodnia i rodzinne plany też są, to moja mama bardzo stara się je połączyć (...). Daje różne propozycje, że na przykład mogłabym pójść wcześniej i wrócić wcześniej, żeby jeszcze zdążyć na to spotkanie rodzinne (...). Próbuje połączyć te dwie rzeczy.

B: Jakie to jest wtedy uczucie?

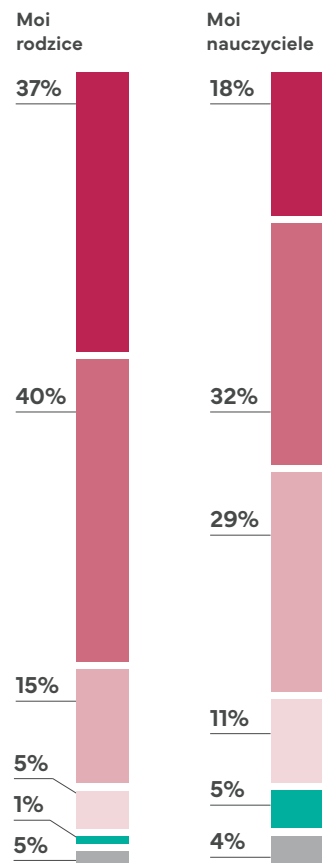
R: Miło bardzo. Też się czuję zauważona, że nie jestem dla niej obojętna. Bierze pod uwagę moje zdanie i plany.

14-15-latki

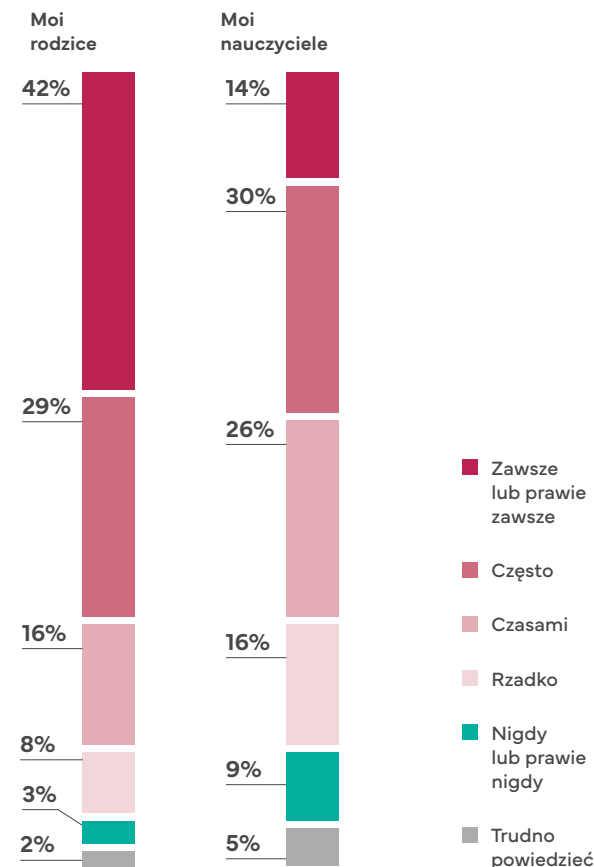
- » (...) mam za zadanie wysłuchać uczniów, którzy mają coś do powiedzenia, to otwartość na ich opinie. I te opinie tak naprawdę budują pewną atmosferę zaufania w obydwu kierunkach, jak również szacunku w klasie.

wychowawcy klas I-III szkoły ponadpodstawowej

Traktują moje zdanie poważnie

Zachęcają mnie do wyrażania mojego zdania

O badaniu

„Perspektywa (dla) dzieci i młodzieży. Stan realizacji praw dziecka w Polsce” to pierwsze ogólnopolskie badanie o tej tematyce realizowane przez Rzecznika Praw Dziecka. Niniejsza broszura dotyczy dwóch niezwykle ważnych aspektów badania: wiedzy o prawach dziecka i ich postrzegania oraz uczestnictwa młodych osób, rozumianego jako dostęp do informacji, wyrażanie własnych poglądów i poczucie wpływu.

W badaniu* głos został oddany młodym osobom. Stąd dowiadujemy się m.in., że zdecydowana większość nastolatków (**91%**) słyszała o prawach dziecka. Jednak tylko **12%** przyznaje, że zna je dobrze.

77% nastolatków twierdzi, że rodzice zazwyczaj traktują ich zdanie poważnie, a **71%** - czuje się zachęcana przez rodziców do wyrażania własnej opinii. Gdy chodzi o szkołę, to **50%** młodych osób twierdzi, że nauczyciele zazwyczaj traktują ich zdanie poważnie, a **44%** jest zachęcanych przez nauczycieli do jego wyrażania.

Prawa dziecka są kluczowe dla pełnego rozwoju potencjału młodego pokolenia. Dlatego Biuro RPD monitoruje stan ich przestrzegania m.in. poprzez prowadzenie badań. Niniejszy raport wpisuje się w te działania. Głos dzieci i młodzieży jest niezmiernie ważny, bo dzięki rzetelnej diagnozie sytuacji możliwe jest podejmowanie skutecznych działań na rzecz ochrony praw młodych osób.

*Badanie na temat stanu realizacji praw dziecka w Polsce zostało przeprowadzone na zlecenie Biura Rzecznika Praw Dziecka jesienią 2024 r. przez firmę PBS Sp. z o.o. Badanie jakościowe zrealizowano techniką zogniskowanych wywiadów grupowych z nastolatkami w wieku 12-17 lat (N = 48), wychowawcami (N = 24) oraz rodzicami nastolatków (N = 24), a badanie ilościowe na ogólnopolskiej próbie (N = 1604) nastolatków w wieku 12-17 lat z wykorzystaniem techniki audio-CASI.

brpd.gov.pl